

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre " " " "
Negyedévre " " " "
Egy órára " " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felölös szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesül
hirdetéseik alkuszint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

A szén.

Az Ausztriában kitört és szünni még mindig nem akaró kőszén-sztrájk reánk nézve sokkal fontosabb, sem hogy ismételten ne foglalkozunk vele. Hiszen már nemcsak a főváros elsőlétülésével, hanem a nagyobb gyárak üzemenek beszüntetésével, sőt a vasutak forgalmának redukciójával is fenyegetnek bennünket.

De jól jegyezzük meg, hogy egyelőre csak fenyegetnek. Mert ma a dolog úgy áll, hogy kezdik észrevenni a magyar ipari készítményeket is és még az osztrákoknak is eszükbe jut, hogy létezőnk. A szénsztrájk folytán ugyanis a Lajthántuli gyárak egy része már szünetel s mi természetesebb, minthogy az osztrák kereskedők onnan igyekezzenek szükségletüket beszerezni, a honnan legelőbb és legbiztosabban megkaphatják a kívánt cikkeket. S így, ha nem is mindenben, de sok dologban hozzánk is kénytelenek fordulni. Első sorban is szemet kértek tőlünk, de természetesen nem kaptak, mert nem kaphattak, a minék jórészt maguk az osztrákok az okai. Ha kapzsi versenyükkel nem szoritottak volna le bennünket, mindenben nagyobb erővel fekhettünk volna neki szénbányáink kiaknázásának. Így természetesen csak azon szükségletek kielégítésére rendeztük be bányánkat, s melyeket Ausztria még szabadon hagyott s nem fog-

lalt le magának. Éppen annyi szénünk van, a mennyi nekünk magunknak elég. Sebbel-lobbal s máról holnapra a bányák termelését nem lehet olyan óriási módon fokozni, a mint azt most Ausztria, Románia és Törökország tőlünk kívánna. Hiszen még Németország is érdeklődött szénünk iránt. Most hát elérjük, hogy gazdasági téren is megemlékeztek rólunk. Valami jó oldala tehát ennek a sztrájkoknak mégis csak volt.

De bár hasznát látjuk a szomszéd bajának, őszintén óhajjuk, hogy már befejeződjék valahára. A sztrájk olyan mint a futótűz, csak hogy perassel. Belekap az egészséges vidékekbe is s nem csak a kórót egeti el, hanem az értékes veteményt is. Attól kell hát tartanunk, hogy a sztrájk, ha még soká tart, nem marad lokalizálva. Izgatásban és bujtogatásban nálunk sincs hiány s már is biztatgatják bányászainkat, hogy hagyják abba a munkát ők is.

A magyar munkás sokkal megmondottabb ugyan az idegennél, de ha sokáig rágják a fülét valamivel, hát azt végre is beereszti rajta. A kormánynak tehát nagyon eber szemekkel kell őrködni bányáink és bányászaink felett.

De ebből az alkalmából nagyobb dolgokra is elhatározhatná magát. Ki kellene találnia a módját, hogy miképpen lehetne függetleníteni a magyar szénét az idegen szén hatása alól. Igaz, hogy a mi szénünk gyöngébb minőségű

a külföldinél, de hát azért még is csak szén s a minőség közötti különbözet ugysis kifejezést nyer az olcsóbb árban. A gyöngébb minőség még nem indokolja a drága külföldi áru favorizálását. Nehézítse meg a kormány a külföldi szén behozatalát s akkor bányászatunk is fel fog lendülni s iparunk is függetlenné lesz. Nem lesz kitéve annak a veszedelemnek, mint most, hogy egy külföldön kiütött sztrájk folytán a termelést esetleg abba kelljen hagynia. Sok a tanúsága annak az osztraumi bányász-sztrájk. Csak legyen, a ki lelkiismeretesen levonja és felhasználja.

Debreczen, február 7.

A katolikus autonómia. Tegnap — Febr. 6. — Szapáry Gyula gróf elnökölt. A vita csöndesen indult meg s nagyobb mozgalom-keltés nélkül csörgödezett tovább. — Szinnyei-Merse József a többség, Madoniczky Nándor pedig a kisebbség véleményét pártolta. Rónay Jenő torontáli főispán honossági szempontból tárgyalta a tervezetet s arra a konkluzióra utott, hogy a katolikus alapok és alapítványok kéhez nem vétele jobb. Ez a beszéd hatástalanul hangzott el. Posgay J. pécsi kanonok erősebb kifejezésű beszédben az Ugron-féle tervezetet pártolta s hirdette, hogy a katolicizmus igazait a parlamentben kell kivívni. Apónyi Albert gróf a Horánszky hat. javaslatát pártolta, de hirdette azt is, hogy a kisebbség javaslatából elfogadja a közvetlen választás rendszerét. Öt pernyi szünet után Pletényi Endre kanonok praktikus okok-

Himnusz a nőkről.

— A «Debreczen» eredeti tárcaja. —
— Variációk. —

Írta: **Szathmáry Zoltán.**

Dalt szeretnék rólatok mondani, szép asszonyok, leányok. Dalt, előbb lágyan zsongót, szelidet, mint a vadvirágos rétek felett röpködő méhek zenéje, mint valami moll akkord, majd valami szilaját, vértforralóan tüzezt, mint a harmatot felcsókoltató nap heve, mint a pezsgőzős aggyal járt souper csardások muzsikája. Költeményt szeretnék írni rólatok, virágos, szivárványos hangulattal.

Ti rólatok szeretnék írni költők szines nyelvén, szép asszonyok, leányok, akiket virágnak nevez a török s asszonyállatnak az iras, akiket a bűn és minden bajok kuforrásának tekint az emberiség két harmad része s a kikiről nem a leghizelgőbben nyilatkozik, még a «Szegevári Törögató» vegyes híreket fábrikáló szerkesztője sem, heves támadásokat intézván lapja hasábjain a beteg immorális társadalom ellen, melynek mindennapi történetei rendszeresen azzal végződnek, hogy:

Cherchez la femme.

Es szeretnék megvédeni benneteket, minden támadásokkal szemben, csengőbongó dalos nyelven, mélyen járó gondolatokkal.

Költők nyelvéhez nem értek; a szíveteket

leketeket nem bonczolgom s nem analizálom: a jó-e, a rossz-e a tulnyomó azokban.

Lapos prózában nyilatkozik meg csupán az én szívemnek lángheve, az én lelkemnek szeretete, mikor rátok gondolok, akiket ismerem, szerettem, s a kiktől nem kérdeztem, hogy jók vagytok-e, nemesek vagytok-e, mert illatos volt a hajatok, bársonyos hamvas minden idomotok és a szívetek szerelmétől mámoros volt az én agyam minden kicsi része.

Es most, hogy a karácsonyi püncs göze itt kavargó előttem, most, hogy újra csak a ti forró, illatos lehelleteteket érzem lángba égő arcomra ömleni, szomjas ajkam a ti cókra ingerlő ajkatokat érzi és arra gondolok, hogyha majd nem lesz hatása a ti szerelmeitek tűzének az én véremre az őszek, vagy egyáltalán semmilyenek sem lesznek az én hajfűrjeim, akkor majd elég időm lesz arra gondolni, hogy vajjon a ti szívetekben a szerelmen kívül mi lakozhatik.

Addig pedig olthatlan, tehetetlen vágygyal szeretnék összeölelni mindannyiokat, amint most ébren álmodozásomban felkereslek s csak egyetlen problema, egyetlen definíció önti el mámoros agyamat:

— Szerelem nélkül hiábavaló az élet, mert a szerelem maga az élet.

A multak ködén keresztül teszük ebben a perczen az én nagy szerelmem első leánykájának kívánatos alakja, amint mosolylyal

ajakán először dobbant szerelemre az én tiz éves szívem. És láom a kávészinü, pepita ruhájában, térden alól alig érő szoknyája folytatását, a ritka szövésű fekete harisnyákat, melyeket nem takarhattak el anélkül a magas-szárú füzös cipők, hogy keresztül ne verje magát azokon felül a bársonyos bőr sejtelmesen rózsaszinü, vakító fénye.

Es látom szüzi pirulását az egészséges, üde leányarcznak, érzem melegét a szerelmet vágyó láz tüzrózsáinak, érzem illatát a gömbölyü melloek, mely félig titokzatos körvonaltan dagad ki a füzön felül.

Később már érzem az első csók tűzét, az első ölelés mámorát, a melynek varázsa odadobott engemet, aüg tizenöt éves fiut a fausi meny cske karjai közé, a ki folytonos alkudozásban alott az édes anyámmal holmi vajkarikákat és tejeles csuprokat illetőleg és a kinek látására csak még terhesebb lett az én szívem a vágytól. — Az első asszony, a kinek tarka-bársony pruszlikját csak úgy dagasztotta formás keble és a kinek szíven nyilott ki az én lelkem asszonyzeretetének első virága.

Azután egy halvány, mélabus tekintetű leányka alakja tűnik elém, aki kenderszőke haju volt és tulonul álmodozó. És én jártam vele a mezőt, az erdőt, a melyek tele voltak dallal és virággal és érzem a fakadó virágok, a nyers széna füszeres illatát, a mely még a halvány, szőke leány arcát is pirosra festet-

kal támogatta a kisebbség tervezetét. Utolsó szónok Ruffy Pál orsz. képviselő volt, aki a Horánszky határozati javaslatát pártolta. Ma folytatják a vitát.

A képviselőház ülése.

A tegnapi — Febr. 6. — ülésen Perczel Dezső elnököt és hitelesítettven a mult ülés jkvét s több feliratot beterjesztvén rátért a napirendszerinti költségvetés tárgyalásának folytatására. Az első szónok

Bennyovszky Sándor gróf még csekély érdeklődés közt kezdhette szerény igényű, de igazságot tartalmazó beszédét. Szegény nemzet vagyunk s anyagi viszonyaink az utolsó évtizedek alatt folytonosan rosszabbodnak. 1898-ban a fővárosban 64.000 adóvégrehajtás volt. Így csaknem minden második családra jutott egy végrehajtás. Foglalkozik a gazdasági pangással, az ipari érdekek elhanyagolásával. Ugy kell berendezni az állami költségvetést, hogy az az egy milliárd koronát ne haladja meg és a többletet folytonosan adó leszállításra kell fordítani. Amely mérvben ezeket az adókat leszállítják, oly mérvben fog emelkedni az ország jóléte, sőt az állam jövedelmei sem fogják kárát vallani. Első sorban a kisbirtokos osztályon kell kezdeni a segítséget. Könnyíteni kell a hitel igénybevevését. A szegény kisbirtokosok rendelkezésére csak a hitelszövetkezetek s a vidéki takarékpénztárak állanak.

A hitelszövetkezetek fejlődnek; de az igényeknek nem tudnak teljesen eleget tenni, s így, kénytelenek a vidéki takarékpénztárakhoz is fordulni, itt pedig drága a pénz amiatt mert ők is másod vagy harmadkézből kapják. A hadügyi költségek 1867 óta 60 százalékkal emelkedtek és most a fölemelt kvótával megint nagyon növekedett. Ohajtja, hogy legalább a hadsereg felszerelését magyar iparosokkal készíttessék el. Felhívja még a figyelmet a mezői munkások helyzetére, melynek javítását kéri. Ezt sem szuronyokkal, sem törvényekkel nem lehet elérni. A mult évben a jó termés oldotta meg a munkáskérdést, de ne adj a Isten, hogy rossz termés legyen, mert akkor újból feltámad. A költségvetést nem

te és a mely fenyő lopott ábrándos, buzavirág-kék szeméibe. És érzem, hogy a gyöngye kéz, mely csak remegni tudott az én ujjaim alatt, szorítja vaskapocsként össze az enyémet s mint borul oda vállamra, elsírva a leánysziv első könnyeit, melyek keletkezéséről maga sem tud számot adni s látom azt a darabok kégeget olyan tisztán, mint amilyen tisztán ragyogott be akkor a sűrű fák buja lombkoronáin keresztül felettünk.

És előttem vonult el a forróvérű asszony teli alakja, aki gömbölyű, érett volt s olyan szenvedélyes, mint azok az asszonytársai, a kikről szól az andaluziai ének. Érzem a duzzadt, elveteg ajkak csókját, mely mint tapadó fereg szívja ajkam tüzeit. Látom az asszonyok legkívánatosabbját, a szenvedélyest, a barnát, kinek szerelme olyan, mint a tüzes bor hatása. Izzó, égető, perzselő. És látom a szenvedélyes nő szemében kibálói a vágy tüzeit, látom a kielégített szenvedélytől elhaló tagokat, lombozó odaomlóni a kerevetre meglazult idegekkel, tompult idomokkal, de csak egy gyorsan tűnő percig, hogy azután újra kigyuljon az emésztő láng a szemében, újra megacélozóttak legyenek az idegek.

Te ró ad sem feledkezem meg, te sugar, fehér asszony. Látlak újra, amiut kimértén, mintha minden lépésedet kiszámítva tennéd, elvonulsz előttem. Látom újra vértelen ajkaidat, gesztenyeszínű hajfürtjeidet. Emlékszem, hogy napokig jártál így körülöttem. anélkül, hogy mosolyogni láttalak volna csak egyszer is. Pedig családost nem viseltél a lelkedben, csupán a szíved nem mozdult meg, a szíved, a melyről azt állították sokan, hogy márványból való és olyan hideg, mint az északi sárk jégmezői. És egyszer mégis, mikor megfogtam

fogadja el. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Szűzbeszéd következett erre. Hege dűs Loránd, a miniszter fia szólalt fel s azon kezdte, hogy azóta a másfél év óta, hogy a Hazban ül, idejét megfigyelesen töltötte. A költségvetés vitájában főmerül annyi nagy probléma, hogy a maga részéről csak a kezdő ponttal foglalkozhatik: a tisztviselők helyzetével. Állami hártartásunkban látjuk a személyi kiadások folytonos emelkedését, a mi máriszinte elviselhetetlenül nyomja az adózó népvallait.

De ezzel szemben még sem hiálakozhatunk tisztviselőink fizetésének megfelelő arányára. Tisztviselőink fizetésének emelése elkerülhetetlen, ha tekintetbe vesszük az osztrák tisztviselők nagyobb fizetését s hogy éppen most emeltük a katonatisztek fizetését. Pedig Budapesten drágább az élet, mint Bécsben s vidéki városaink élote is szerfölött drágul. De a fizetés aránytalanságainál is helytelenebb, hogy előmenetelük nincs biztosítva. E mellett megdöbbenve látjuk, hogy a tisztviselőknő erőt vesz valami gögös világnézet, de ha kutatjuk, nem találjuk meg azokat a nagy eszméket, amelyek ily arisztokratikus gondolkozást és modort adhatnának nekik. A rubrikázás a gondolkozás fonala s ezen a szűk tehetségén törik meg anynyi reform. Baj, hogy csak a ranglétra nagyobb fokán álló tisztviselőket fogadják be tarsadalmi köreink. — Így szorul a tisztviselő hivatala négy fala között s ambíciója a kapaszkodás.

Ezért megtörténhetik, hogy állami hártartásunk egy megrázkódása, egy váltó bevéltetésének nehézsége megdönthet annyi ekszisztenciát. Ezzel szemben látunk olyat is, hogy a fogalmazó végig sétál az aszfalton czilinderével amelyet tíz krajczáros részletekben vásárol.

Más a hónap elején fizetésével leül a kártya asztalhoz, hogy a szükségletét megayerje de elveszti azt is, a mi je van. A protekció hajhászásban akkora ügyességre tesznek szert, hogy ha ezt a tehetségüket a technikai alkotásos terén érvényesítenék, szabadalmi hivatalunk ügyszámai igen-igen megszaporodnának. (Derűltség.)

Mégis akkora gögőt tapasztalunk náluk, azonban önfegyelmézést annál kevesebbet. A

a karod, mely olyan formájú volt, mint a szép görög istennőjeé lehetett, a mig valami vandál kéz meg nem fosztotta tőle, mikor lágyan, félve érintetem, látom, most is mint képződnek apró tűzkarikák ujjam hegye nyomán. Oh én láttalak azután mosolyogni sokszor, hallottam szerelmi szót vértelen ajkaidról, éreztem szerelmed, a mely szerelmem olyan puha, langyos volt, mint a tengeri levegő éjjel.

És elvonultok ti is lelki szemeim előtt mindannyian, a kiket csak szerettem és a kik szívének szerelmét bírta az én szívem. En pedig csak kinyújtott karral esdeklem vissza a multat s csókokat hintek felétek ti szép asszonyok, lányok s ajkaimon érzem a sok csókot, szőkéjét, barnaét.

Es nem gondolok arra, hogy vajjon a ti szívetekben mi lakozhatik a szerelmen kívül, a jó-e, a rossz-e, a nemes-e, vagy a hémtelen? S mikor így együtt látlak benneteket, most már azt sem hiszem, hogy majd mikor eljön az idő, hogy szürkék, fehérek vagy éppen semmilyenek sem lesznek az én hajfürtjeim és nem lesz hatása a ti szemetek tüzeinek az én csöndes véremre; még akkor is sem azért főgok visszagondolni rátok, hogy analizáljam a szíveteket, hogy boncolgassam a lelketeket, amit a »Szegvári Türogtató« szerkesztője rosznak, bűnösnek hisz és hirdet a vegyes hírekbeni eszmétársulás kapcsán, hanem azért, hogy elsirassam azt az időt, mikor még mámoros volt a szívem a ti szerelmetek varázsától és visszasírom azt az időt, amely időt eléggé megsíratni, vagy visszasíroi nem lehet. Soha, soha nem lehet . . .

helyzetben a közigazgatás átalakításával lehetne segíteni, hogy ha a tisztviselők egy részét fölsőlegessé tennők. Javítani kellene tisztviselőink helyzetén úgy is, hogy eltörölnék a szolgálati díj levonásait a pénzügyőrök megálázó jutalékát, a mit azon a czímen kapnak, hogy csempészésen csíptek valakit. Meg kell adni a nőtlen tisztviselőknek is a temelési jutaleket. Szabatosau körül kell írni a tisztviselők hatáskörét.

Első sorban a pénzügyi közigazgatás reformálásával kíván foglalkozni s ebben szükségesnek tartja a decentralizációt és a főlebbviteli forumok apasztását. Rámutat arra, hogy a közigazgatási bizottság, mint pénzügyi bíróság nem vált be. (Helyeslés.)

Azt hiszi, hogy a pénzügyi közigazgatást egyszerre nem szabad reformálni, mert ezzel tisztviselőink nem tudnának megbirkózni. Helyén való volna a reform alkalmával az adó beszédést kivenni a községek k-zéből s az államra bízni ezt a munkát, (Ellenmondás.) Tisztviselőink jogkörét, ha megszabják, javítanak a nagy közönség dolgain is, de tisztviselőinkbe is önerzetet íjuttatnak. Beszédét azzal fejezi be, hogy köszönetet mond a ház figyelméért, a miért meghallgatta. Igyekezett mint volt tisztviselő az első alkalommal a tisztviselők érdekében szót emelni. Időszerűnek tartotta, hogy akkor foglalkozzék az ország bajával, a mikor a kormányért nem kell aggódniuk. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Az egész Ház a fiatal szónokhoz és apjához, Hegedűs Sándor miniszterhez önzlik, hogy üdvözölje őket.

Öt perc szünet.

Holló Lajos üdvözölte Hege dűs Lorándot első beszédje alkalmával, különösen azért a bírátatért, a melyet a közigazgatási bizottságról mondott. Eddig csak az ellenzék támadta Tisza Kalmánnak ezt a kreaturáját, örül, hogy most már a kormánypárton is elösmérik a hibákat. Izaza van Hegedűs Lorándnak, a mikor a tisztviselők nyomoruságáról sző. De hát miért nem láthatjuk el kellőképp tisztviselőinket? Mert vagyunk, jövedelmünk legnagyobb részét közös intézményeink szívják magukba. Pedig ezzel idegen szellemet táplálunk a magunk fejlődése biztosságának karára. Ez akadályoz meg bennünket abban, hogy nemzeti államiségünket ki — tudjuk építeni. Legnagyobb bajunk azonban, hogy nincs meg a nemzeti összetartás, mert vannak csoportok a melyek erejüket és hatalmukat nem az ország érdekében érvényesítik. A mai korból a késő századok számára majd csak egy mondas marad: ez volt az a kor, a melyben nem voltak férfiak! Nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Telecsky Kristóf, Nagy-Kikinda volt polgarmestere szólalt föl utána s a szerbek hazafias törekvéséről szólott. Beszéde során az izgatókat, akik elienséges indulatot akarnak belevinni a szerb népbe a magyarok iránt, alaváló gazembereknek nevezte. Az elnök rendreutasította ezért a kifejezésért, mert nem parlamentararis. A beszéd végén megéljenezték az öreg urat.

Mezőssy Bela arra kerte a házat, hogy beszédét holnap mondhassa el.

A Ház ezt megengedte s az ülés ezzel 1 óra 50 perczkor véget ért.

KÜLFÖLD.

A hármas szövetség. Néhány nap óta az angol sajtó a hármas szövetséggel foglalkozik. Több előkelő lap azt írja, hogy ez a szövetség, — küönösen Ausztria-Magyarország és Németország közt — meglátáztult, a minek állítólagos oka az a usztérianemzetiségiközé, különösen feltűnést kelt a G l o b e r c i k k e, melyben a következők foglaltak:

»A hármas szövetség így ír a Globe — már elég sokáig tartott és napról napra gyöngül, mert a szövetséges hatalmak viszonyai nagyon megváltoztak és egyre változnak. Olaszországban megmaradtak a régi állapotok, de Ausztriában és Németországban lé-

nyeges változások történtek. Az osztrák nemzeti villongások következtében Ausztria-Magyarország megbízhatatlan szövetséges lett Németországban is megváltoztak a dolgok. A német császárság nem elégszik meg azzal, hogy Közép-Európa első állama legyen, világuralomra törekszik. Hatalmas flottáról és merhetetlen gyarmatokról álmodozik, szóval egy Nagy Németországról. Ebben pedig vajmi keveset remélhet Ausztria-Magyarországtól.

Vilmos császár nem bontja most meg a szövetséget, hanem megvárja míg az osztrák krízis akut jellegűtől s a míg az osztrák-németek maguk fogják kérni, hogy kebelezzék be őket a német császársággal. Német ország nagyban készül erre az eshetőségre. (Elhisszük! És mi ilyen felosztásnak élébe néző államhoz köztük államéletünk? Szerk.)

A többi lap ellenben azt írja, hogy a szövetséges hatalmak közt tárgyalások folynak a szövetség módosítására vonatkozólag.

Rómából hivatalosan czáfolják azt a hírt mintha olyan értelemben folynának a tárgyalások a hármas szövetség megújítására nézve, mint az angol lapok írják. (Ez a hivatalos nyilatkozat tehát bevallása annak, hogy tényleg folynak tárgyalások a szövetség megújítására vonatkozólag Szerk.)

A béke-konferencia.

Ezuttal nem a világbékéről és nem is ezt tárgyaló valamely hatalmi béke konferenciáról van szó, minő nemrégiben a hágai volt, melynek híru voltát semmiesem mutatja inkább, hogy dacára megállapodásainak borzalmasan dúl ma is a háború; a hatalmak pedig lesik, hogy mi hasznot hu hatnának ki belőle.

Azt a békekonzferenciát a mit most szóba hozunk — Bécsbe gyűjtötték össze, hogy tanácskozzék azon módokat felől, melyekkel az osztrák birodalom két nagy nemzetisége — a német és szláv közt dúló — államveszélyeztető háborút megszüntetni és a két nagy nemzetiséget békés együttélésre bírni lehetne. Aligha terem ez a konferencia is jól fejlődött s idejére helyesen érett gyümölcsöt, mert nem a nemzetiségekből önként kél ki a békére törekvés, hanem a kormány, mely maga is bizonytalan életű s talán lételeától függ — akarja mindenáron a pacifikációt. Kenyszererrett gyümölcsben pedig nincs közönet — korán lehull és fanyar.

A béke konferencia előtt a következő törvényjavaslatok állanak:

1. Törvényjavaslat a Csehországban dúló nyelvhasználatról, a külső és belső szolgálatban az állami hatóságoknál.

2. Ugyanaz a törvényjavaslat Morvaországba.

3. Törvényjavaslat a két nyelv használatáról az autonóm hatóságok részére Csehországban.

4. Ugyanez a törvényjavaslat Morvaországra.

5. Törvényjavaslat a kisebbségi iskolákra vonatkozólag.

6. Törvényjavaslat a cseh tartománygyűlés választási rendjére vonatkozólag, amelyben az a nagy birtokosság kuriájára vonatkozik és azon hitbizományos kuriák beosztását cze.ozza, miáltal az alkotmánygyűlésen 20 mandátumot nyernének.

7. Törvényjavaslat az új kereskedelmi kamarák föllállítására vonatkozólag keleti Csehországban.

A bányász sztrájk.

Brüx, febr. 6. A mai nappali munkaszakban 28 aknában 3536 munkás közül 1560 állott munkába. Kilenc aknában 723 munkással részben dolgoznak. Az éjszaka nyugodt volt. A helyzet alig változott, de némi javulás még is konstataháható.

Rokitzan, febr. 6. Itt váltotta a tálalást a sztrájk. Rendzavarás nem történt.

Kladna, febr. 6. A helyzet kissé javult. Most a munkásoknak csak 79 százaléka sztrájkol, holott azelőtt 88 százaléka sztrájkolt. A sztrájkterület teljesen nyugodt.

Az angol alsóház tegnapi ülésén általános nagy érdeklődés között fölszólat Chamberlein gyarmatügyi miniszter. De a ki úgy látszik, el tudja magáról háritani a háború szomorúságából eredő felháborodás jellegét. Botrányos jeleneteket vártak fölszólatától s e helyett mi történt? Csaknem az egész Ház óriás tetszessel és zajos helyesléssel kísérte Chamberlein minden mondatát. Azon kezdte, hogy tegye fére a Ház azt a módosító indítványt, mely a kormány megrovását mondja ki. Azután olyan hurokat pengtetett, a melyek minden angol szívében egyforma visszhangra találnak: Anglia nem hátrálhat meg gyávan, a konfliktust csak Anglia győzelmével lehet befejezni s a kormány, a mennyiben rajta áll, megfojja mutatni, hogy Joubert nem rendez második Majubát. Egy pillanatra az ellenzék is afeledte, hogy Chamberlein miért kezdte a háborút, nem gondolt másra, mint Anglia dicső-égerre s szinte egyhangulag helyeselt, midőn Chamberlein azt mondta, hogy nem lesz második Majuba. Az előbbi angol-hur háboruban tudvalevőleg a Majuba szorosban tette tönkre Joubert az angolokat Chamberlain magatartása különben érthető, ha enged s beismeri a kormány hibáit, föltétlenül bukik. Re ténhetetlennek tünteti föl magát, nem akarja a háborút addig befejezni, míg az angolok be nem vonultak Pretóriába és meg nem boszulták Majubát s az utóbbi nagy vereségeket. Mikor fog Chamberlain meggyőződve lenni arról, hogy vérmes reményei már alig valósulhatnak meg Dél-afrikában a külügyminiszter állítása szerint 180 ezer angol katoná van s ez az óriási sereg arra sem volt eddig képes, hogy legalább egy igazi csatát nyert volna a burokkal szemben, a kiknek száma az angolokénak csak egy harmada. A mi újabb sereg most jön, az gyakorlatlan katonákból áll s nemis sokat javíthatnak az angolok sorsán; e sors pedig, meg kilátásba helyezi a második Majubát is, a mi csakugyan jól megérdemelt bukása lenne e háborucsinaló államférfiúnak.

A háború.

London tegnap diadalmamórbán uszott azokra a hírekre, hogy Buller tábornok ismét átkelt a Tugelán s hatalmasan előre nyomul Ladysmith felé. Az ujságok egész napon szállították a szenzációs híreket, de ezt még sem tudták megmondani teljes pozitívással, hogy merre ment Buller és hol van most. S a pozitív híreknek a teljes hiánya kezdte megérlelni a kissé gondolkodó emberekben azt a meggyőződést, hogy az ujságok hírei nem felelnek meg a valóságnak. Hogy Buller átkelt a Tugelán, azt az aggódók is kezdték hinni, de ezt nem tartották nagy jelentőségűnek, hisz Buller a multkor is átment a Tugelán.

Hogy előnyomul, az is természetesnek tűnt volna fel előtők, mert Bullernek, ha komolyan gondol Ladysmith felszabadítására, előbb vagy utóbb ki kell erőszakolni a burok harczi vonalán való átkelést. De hogy Buller oly nagyon előnyomult volna anélkül, hogy az ellenséggel találkozt volna, ez a körülmény az ujságok híreinek az alaposságát megingatta. Különösen a londoni katonai körök voltak azok, amelyek figyelmeztettek, hogy az első hírekre nem kell valami nagyon örülni, mert a burok bizonyára tudják, miért engedik előre Bullert s azt is tudják, hogy meddig engedhetik. A nagy örömből tehát aggódás lett, hogy a burok ismét kelepczébe fogják csalni az angolokat.

Minden találgatásnak végét vetette ezután a hadügyi hivatal egy közönlője, mely megerőszolta a Buller előnyomulásáról szóló összes híreket. A hadügyi hivatal értesülése szerint Buller még mindig a Tugela déli partján van, egyelőre nem is gondol újabb, hirtelen támadásra s ha Ladysmithből azt jelentik az ostromoltak, hogy tegnap ismét hallották Buller ágyuinak dörgését, ez onnan van, mert Buller tegnap új ágyukat kapott. Most aztán Londonban is belátják, hogy Buller, ha akarja is, nem nyomulhat elő oly gyorsan, mint

ő szeretné azzal a sereggel, a mely a Spionkopon oly nagy vereséget szenvedett. Most hogy Buller újabb ágyukat s velők újabb csapatokat kapott, hozzá kezdhet Ladysmith felszabadítására vonatkozó hadműveletéhez, de London nem nagy reménnyel kíséri, mert szavát most sem váltotta be: letelt ugyanis a nyolc napi határidő, a melyet Buller magának Ladysmith felszabadítására kitűzött s kitűnik, hogy Buller még meg sem mozdult a Tugela déli oldaláról.

Színház.

Tegnap — Febr. 6. — este a Sulamith tizenkettedik előadása is zsufolt háza csinált annyira, hogy a közönség jegyekről idején nem gondoskodott része, még szükségből alkalmazott vendégszékeken sém tudott helyet kapni.

A darab ismétlése tehát nem vesztí az érdeklőséget, sőt ugylátszik fokozza s vidéki vendégeket is vonz, miként most is. De amidőn ezt ennek az operának érdeméül tulajdonítjuk, elsősorban ugyanakkor nem szabad elfelejtkeznünk a hatás többi eszközlőiről sem... és ezek s z i n é s z e i n k kedvel, tudással és művészi ambícióval végzett összműködése, amelyet az ő számlájuk követelési rovatába örömmel vezetünk be. Nem hallgathatjuk el azonban a d i s z l e t é k szépségeit sem, amelyek az összhatást szintén nagy mértékben mozdítják elő. Ez pedig ismét tudvalevőleg Komjáthy színingazgató áldozatkészségéből és a s z i n h á z i f e s t ő műértelméből származik.

A görög rabszolga szombati előadása elé nagy érdeklődéssel néz közönségünk, a mely már nagyon megszerette ezt a fényes kiállítású darabot. Ez alkalommal kötelességünknek tartjuk megemlíteni, hogy egyik lapársunk még az első előadások alatt azt írta, hogy a görög rabszolgát Donáth Lajos ideiglenes karmester tanította be. Az igazsághoz híven, kötelességünknek tartjuk megemlíteni, hogy a befánítás nehéz munkáját nem Donáth de Znojemszky végezte meg betegsége előtt.

Fáy Szeréna szerződötése. Több fővárosi lap a Jászai-üggyel kapcsolatban említette, hogy Fáy Szerénának a Nemzeti Színházhoz való szerződötetéséről szó sincs. — Ezzel szemben, a kolozsvári Ellenzék nyomán biztos forrásból jelentjük, hogy Fáy Szeréna asszonynak a Nemzeti Színházhoz való vissza szerződése b e f e j e z e t t t é n y n e k t e k i n t h e t ő ; gr. K e g l e v i c h István intendáns tárgyalta is a művészzel a ki valószínűleg május 1-én lép a budapesti Nemzeti Színház kötelékébe.

Színházi műsor.

Szerdán, febr. 7-én «C» bérletben Folt, a mely tisztit.

Csütörtökön, február 8-án «A» bérletben A gésák, vagy Egy japáni teaház története.

Pénteken, február 9-én «B» bérletben ujdonságul először Az állatszeliiditő. Vigjáték 3 felvonásban.

Szombaton, február 10-én «C» bérletben A görög rabszolga.

Vasárnap, február 11-én két előadás: Délután A Baba.

Este: bérletszünetben: Árgyil királyfi és Tündér Ilona.

Hogyan lehet könnyű szerrel pénzt keresni?

vagy a Becsapott számotlak.

— Magánjelenet. —

Először adatott H.Sámsonban 1900. febr. 4-én. Előadó: Bessenyei színingazgató.

A sámsoni Casinó elnökénél tisztelgett a minap egy kilogástalan öltözetű és modoru jó képű ur, bemutatván magát Bessenyei név alatt.

Ö — ugymond — színigazgatója egy 8 tagból álló tehetséges társulatnak, s minthogy arról értesült, hogy a sámsoni intelligencia ritkán jut ama kellemes helyzetbe, hogy magasabb művelésben részesüljön, indítatva érezi magát; miszerint Sámsonban 7 előadást rendezzen. E végből szüksége lesz a Casinó nagytermére, melyet tiszteletteljesen kér a nemes czélra.

Az elnök ur a legnagyobb készséggel bocsátja rendelkezésére a kért termet. Erre a director ur tiszteleg az intelligentiánál, hivatkozván a közel és távoli vidéken aratott fényes sikereire. S hogy szavai valódiságának nagyobb nyomatékot adjon, bemutatja a szomszédos Hadházon gyűjtött bérlőknek hosszú lajstromát. Kéri tehát a tömeges előfizetést annyival is inkább, min hogy a művészek ambíciója egyenes arányban növekedik a bérlők számának növekedésével. S ha ez a növekedés tetemes, minden egyes színész így kezni fog maga magát fölülmulni. Tekintve a director ur jó öltözékét is modorát és eltekintve a színigazgatóknál ritka szép szóke bajuszától: szónoki körútját szép eredmény koronázta.

A sámsoni intelligencia előtt sem ismeretlen az a tény, hogy némely embernek a szakállára is hiteleznek, miért ne előlegeztek volna tehát egy babékoszorúkkal elhalmozott színigazgató szép szóke bajuszára? Vasárnapra lett kitűzve az első előadás. A director ur lázasan szaladgált a postára, várva a sürgönyöket a Társulat mikori érkezteről. Sürgöny azonban nem jött s színész még kevésbbé.

A director haját tépi és Bessenyei nevére fogadja, miszerint alaposan fogja megdorgálni az egész társulatot, kezdve a primadonnától egész a sugóig. Ez a bosszúság azonban legkevésbé sem gátolta abban hogy a sámsoni nagyvendég öben jól éljen, egyelőre persze hitelbe. A vendéglős el volt ragadtatva vendégének szeretetre méltóságától mert Bessenyei ur semmit sem talált drágának s mindenből a legjobbat rendelte magának. A mi ugyan jó: az megfizethetetlen. Különbösen is tudvalevő az, hogy a jól táplált has kellemes hangulatot okoz s erre pedig egy színigazgatónak mulhatatlanul szüksége van: ha az előadásaihoz fűzött vérmes reményeknek meg akar felelni,

Minthogy pedig a director ur boszankodott a Társulat késedelme miatt, mindenki beláthatja, hogy alapos oka volt a valódi sámsoni bor- segélyével billenteni helyre a kedélyében vesztett egyensúlyt. Ez azonban csak részben sikerült neki, miért is vasárnap ebéd után jó szivarra gyujtva s köpenyét magára öltve sétára indult elpárologtatandó a bosszúság által okozott heves főfájást. Ekközben a sámsoni intelligencia örömmel nézett az estére ígért műelvezet elé.

Az igazgató ur sétatja azonban igen hosszúra nyúlt úgy annyira, hogy a közönség azon kezdett aggódni, hogy az előadások sorozata immáron aligha kezdődik meg hamarabb hétfőnél. A director ur azonban úgy látszik, hogy célt ért, amennyiben nemcsak a heves fejfájása pirogott el; hanem ő maga is, S midőn ezen sorok napvilágot latnak, bízhetőleg már más községben vajudik heves főfájásban.

Minthogy pedig a sámsoni Előjáróság nem látta szükségét a director ur köröztetésének, e sorok írója azon hitben, hogy Bessenyei urak bizonyára szabadalma van a pénzszerezés eme kényelmes módjára s csak arra kíváncsi, hogy vajjon milyen % kereseti adó van ezen urra — kivétel? Azon esetben azonban, hogy ha téved; ajánlja a szóke bajuszu és magyar ruháju, csizmával és bőköpenyvel felszerelt director urat a környékbeli hatóságoknak becses figyelmébe, Bessenyei ur ugyanis, mint igazságos férfi bizonyára nem fogja megfosztani a környékbeli községeket sem ily nagy tehetségek ragyogtatása által okozandó műelvezettől.

Molnár Miklós.

H I R E K.

* **Felügyelő bizottsági gyűlés.** Az országos tanítói árvaház felügyelő-bizottsága tegnap délután 3 órakor az árvaház irodahelyiségében látogatott gyűlést tartott. A 17 tagból álló felügyelő bizottság tagjai közül 15-en jelentek meg. — Elnökül gróf D é g e n f e l d József felhívta Kozma László igazgatót azon miniszteri rendelet felolvasására, melyben öt új tagot nevezett ki, a kiknek nevében N e m e s Kálmán ügyvéd szívélyes módon és meleg szavakban köszönte meg a miniszternek személyök iránt nyilvánuló bizalmát s magukat az ügy érdekében teendő kézséges szolgálat és támogatásra felajánlotta. Ezután Márk Endre és Medve Kálmán tettek jelentést az árvaházban tett látogatásukról, dicsérrel emelvén ki az ott tapasztaltakat. Kozma László igazgató részletes ékimerítő jelentése alapján a bizottság a meg hiányzó állások betöltése végett felir a miniszteriumhoz, egy árvának iparos pályára adását helyeselte s több apró határozat után a február és márczius havi látogatásukat önkéntes ajánkozás után kijelölte. Gyűlés után a bizottság az árvaház leányosztályát, konyhát, kamarát alapos szemlélet alá vette, majd a gazdasági udvart szemlélték meg s a tapasztaltak felett meglegedésüket nyilvánították.

* **Hevesmegye átirata.** Igen életrevaló s Debreczen bortermelőit is közelről érdeklő átirata érkezett ma Debreczen város törvényhatóságához Hevesmegye közgyűlésétől. Az átiratban támogatást kéri az általok az országgyűlés képviselőházához s a keresk. miniszterhez intézett feliratoknak, melyben azt kéri, hogy a magyar bortermelésre bénítólag ható olasz bor beözönlését gátolják meg 3 frt 20 kr behozatali vám felemelésével. Hevesmegyében is kezdene a bortermelés nagyobb lendületet venni a beültetések szépen szaporodnak s mikor a bormennyiség eladására kerülne a sor, nem képesek olyan árban elközölni az eladást, mely a termelési költséggel arányban állana. Legfőbb oka ennek az olasz bor alacsony vám melletti beözönlése. A behozatali vámnak felemelésével egyidejűleg a boritaladó leszállítását is kéri a hevesmegyeiek. Nagyon helyes a mozgalom, remélhetőleg meg is lesz az eredménye.

* **A népkonyha ügye.** Lapunk tegnapi számában megemlítettük, hogy a népkonyha pénztára a folytonos kiadások következtében kimerült s csupan a nemes szívű emberbarátok támogatásával folytathatja nemes hivatását. A kérés szó nem hangzott el üresen, mert már tegnap érkezett adomány a népkonyha javára. W e i e h i n g e r Károly a Hungaria tulajdonosa tegnap husz koronát küldött Szücs Kálmán négyzeti pénztárnok kezéhez. Követendő példa ez. Ha polgártársaink is hasonlóképpen cselekedeznek, bármily összeggel segítik a szegényeket gyámolító népkonyhát, sok szegénynek és árvának törülnek le arcáról könnyeket. Pár napig még akadálytalannul folytathatja a szegények gyámolítását, mert az újévi üdvözlétekből begyűlt s kiutalt összeg s néhány adomány lehetővé teszik ezt. Felhívjuk azonban polgártársaink figyelmét e derék intézményre s kérjük annak felkarolását. — Adományokat elfogad bármely lap szerkesztőse s Szücs Kálmán pénztárnok.

* **Elutasított kérelem.** A városi tanács múlt év november havában azzal a kérelemmel fordult a közoktatási miniszterhez, hogy a debreczeni alsóbb fokú iparos tanonc iskolát részesítse 2000 frt állam segélyben. Kérését azzal is indokolta a tanács, hogy nemcsak a debreczeni tanoncok járnak az

ipariskolába, hanem vidékiek is s a tanulók legnagyobb része szegény s a tandíjat el kell nekik engedni. A miniszter válasza megérkezett s a tanfelügyelőség közvetítésével arról értesíti a miniszter a tanácsot, hogy a segély iránti kérelmet elutasítja. A miniszter azzal okolja meg elutasító végzését, hogy a város közönsége nem vette fel az iparos tanonc iskolai költségelirányzatban az 1884. évi XVII. tc. 87 szakaszában megszabott 2% pótdadó összeget s így a segély iránti kérelemre jogalapot nem látott.

* **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** Debreczen város közgyűlése a szegénysorsu tüdőbetegek létesítendő szanatóriumába 1000 frt összeggel alapítónak lépett be. Az idevonatkozó közgyűlési határozat a belügyminiszterium által jóváhagyva ma a városhoz vissza érkezett.

* **Uj közjegyző.** Dr. P a l l a y Bélát, kit a zilahi kir. közjegyzői állás ideiglenes betöltésével bíztak meg, mint örömmel értesülünk ez állásban véglegesítették, illetve mint kir. közjegyzőt megerősítették.

* **Az ötös bizottság gyűlése.** A közvilágítás ügyének előkészítésére kiküldött ötös bizottság még egy ülést tart. Ez ülésen fogják megállapítani a nagybizottsághoz beterjesztendő javaslat szövegét. Az ülésen K ö r n e r Adolf tanácsnok fog előkölni. A nagybizottság az ötös bizottság véleményes jelentésének tanulmányozása után fog összeülni s véleményt mondani.

* **Csiky Lajos eljegyzése.** Csiky Lajos, az ev. ref. főiskola köztisztelőben álló rektora eljegyezte özv. Vágó Andorné sz. Erdélyi Róza urhölgyet.

* **Kinevezés.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Nagy Miklós és Kovács Károly végzet joghallgatókat, debreczeni lakosokat, a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű segélydíjas joggyakornokokká neveztek ki.

* **Gazdasági szakelőadások.** A debreczeni gazdasági egyesület régi gyakorlatához híven az idén is rendes népies gazdasági szakelőadásokat; a melyen az édek közönséget szívesen látja. A legközelebbi ilyen szakelőadás szombaton délután 3 órakor, a gazdasági tanintézet első szamu termében lesz. Ez a szakelőadás különösen a debreczeni kerttulajdonosokat fogja igen közelről érdeklőni a meenyiben a kertészet köréből Uitz István gazdasági tanintézeti főkerteszt fog előadást tartani. A szakelőadásban a debreczeni gyümölcsstermelés hanyatlásának okát fejtegeti, a debreczeni kert k gyümölcsfáin előforduló kárteknony rovarokat s az azok elleni védekezést fogja ismertetni.

* **Tanácsülés.** Tegnap rendkívüli tanácsülés volt K o m l ó s s y Arthur főjegyző elnökelete alatt, melyen több fontos ügy intézettel el. A többek között ez ülésen döntött a tanács a rendőrk és városi cselédszemélyzet egyenruhazata és felszerelése tárgyában beadott pályázatok sorsa felett is s a munkák vállalatát az 1900, 1901 és 1902 évekre a legolcsóbb ajánlatot tett Toth Ferenc h i y b e l i jón-vü férfi-zabó czégnak adta ki.

* **Személyi hir.** Don Miguel brazanzai herczeg, a városunkban állomasozó 7ik huszárezrednél szolgáló fiának látogatására Bécsből az esti gyorsvonattal városunkba érkezik.

* **Megfuladt gyermek.** Mezei Györgyné Péterfia utcai lakosné tegnap reggel a piacra ment s Gyula nevű 7 hónapos gyermekét addig egyedül hagyta otthon. A magára hagyott gyermek egy faladából készült fekvőhelyen aludt. Anyja távollétében a gyermek felébredt és úgy fordult meg iekvőhelyén, hogy arcával a parnára feküdt. A kis gyermek nem volt képes visszafordulni és többé fel nem ebredt. Mikor anyja haza érkezett,

már halott volt kis gyermeke. Az esetről értesítette a rendőrséget, a honnan intézkedtek, hogy a gyermek hulláját a kórházba szállítsák. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a gyermek halálát fuladás okozta. A gyermek haláláért az anyát vonják felelőségre, akit gondatlanság terhel a bekövetkezett szerencsétlenségért.

* **A gróf Dégenfeld téri sátrak.** A gróf Dégenfeld téri vaskofasátrak, melyeket a városi tanács rendeltetésére készített egy budapesti cég, már keszen állanak, s várják a kofák berendezkedését. Az izléses pirosa festett sátrak határozottan emelik a gróf Dégenfeld tér környéké, mely eddig, különösen esőzések alatt sárfészek volt. A sátrak különben aszfalt burkolatra vannak felállítva, s így a közegészség szempontjából is kifogástalanok.

* **Kállay Béni Szolnokon.** Mint Szolnokról jelentik, Kállay Béni közös pénzügyminiszter magánügyeinek elintézése céljából odaérkezett.

* **Az adóvégrehajtók drágasági pótléka.** A városi adóvégrehajtók végre megnyerték a mi után régen és bizonyára méltán óhajtottak, — a drágasági pótlékokat. A pótlék a múlt év november, december, s a folyó év január, február és március hónapjaira szól s havonként 5—5 frtra rug. A közgyűlés már reggelben megzavarta a kert fizetési pótlékokat s az idevonatkozó határozat a belügyminisztertől is jóváhagyva érkezett vissza.

* **Még a lehajlás is veszedelmes.** Erről panaszkodott legalább nagy sirás-rivás közü a rendőrség bűnügyi osztályánál Kovács Istvánné tiszai-öki asszony. Ma reggel kint járt a pirosi soron egyet mást vásárolni. A nagy emberáradatban kiejtette kezéből kendőjét. Lehajlott utána, s azután zsebébe nyúlt, hogy a megvásárolt holmit kifizesse. Megremülve tapasztalta, hogy míg lehajlott, valami ügyes zsebtolvaj megszabadította összes pénzétől 3 frt 60 krtól. A szegény meglopott asszony sirva ment panaszra s a rendőrség most vizsgálatot folytat ez ügyben.

* **Szerelmi idill a viczinálison.** A viczinális egyik rozzant kupéjába, — egy tüzes szemű menyecske szállott be vigan. Egy szintén utazni készülő, hőszivü ifju nyomban utána szállott. Ketten voltak csak a kupében. A vonat megindult és az ifju nyomban hevesen udvarolni kezdett az asszonykának. És pedig oly hatásosan, hogy alig hagyta el a viczinális M a c s o t, igen b i z a l m a s s á v á l t a t a r s a l g á s a kupében. A menyecske az ajtóhoz támaszkodva állott éppen és ezt az alkalmat felhasználta a merész ifju. Egy gyors mozdulattal felugrott a löczáról és tüzesen megölelte az asszonyt. Ekkor azonban váratlan eset történt. A heves mozdulattól felnyílt az amugy is rozoga ajtó és mindketten lepottyantak a sinek mellé. — Sikoltozásukra megállott a vonat, de hála a viczinális lassúságának, a kis kalandnak nem lett tragikus vége. — Mindössze egy kis orrvérzés.

* **Halál a malomkerekek között** Berger Armin reszege piskolai Debreczen szomszédágában levő nagybérő műalmában, mint tudósítók jelentik, halálos szerencsétlenség történt szombaton délután. Tóth Miklós 19 éves malommunkás a hengerek alatt elhelyezett köszörű-kövön a zsebkését élesítette. Ezen közben saját vigyázatlansága folytán az őrlő hengert hajtó nagy kerék külső közé bukott, s a szédítő sebességgel forgó kerék hatalmas erővel kapta el a testét. A szerencsétlen fiut szörnyen összetörte a gép: a jobb kezét és ballábát tövéből kiszakította a kerék,

belel pedig valósággal rácsavarodtak a gép tengelyére. Mire a gépet s ezáltal a malmot megállították, Tóth Mihály irtóztatón megcsontított halott volt. A hatóság megindította a vizsgálatot annak kiderítésére hogy a szerencsétlenség miatt terhel-e valakit felelőség.

* **Az ügyvédi tiszteletdíj.** Az ügyvédi tiszteletdíj ügyében a Kuria újabban kelt határozatával két fontos elvet statutált az ügyvédi rendtartás 64. pontjában. Az ügyvédi tiszteletdíjra vonatkozó előzetes megállapodás érvényességéhez megkövetelt irásbnliséget — ugyanis arra is kiterjeszti, ha az ügyvéd felének azt a kijelentést teszi, hogy az eljárás sikertelensége esetére nem tart igény a tiszteletdíjra; ilyen kijelentés tehát csak akkor érvényes jövőben, ha irásban foglalják. Továbbá azt is kimozdta ugyanezen ítéletben a kuria, hogy az ügyvéd nem követelheti eljárásának díjazását, ha a sikerületlenség bebizonyítható módon az ügyvéd mulasztásának tulajdonítható.

* **Nyilvános számadás.** A Debreczeni Polgári Kör által az 1900 évi január hó 27-én megtartott bál alkalmával történt bevételekről: Jegyek eladásából bevétel 734 kor. 30 fillér; felülfizetések 188 korona 60 fill. összesen 922 kor 90 fillér. Felülfizettek a következők: Pásztor János 2 kor, Pap László 4 kor, P. Balog István 8 kor, Kuróknay Lajos 1 kor, Pataky Kálmán 2 kor, Polgáry Martonné 1 kor, Kovács László 1 kor, Kovács János 2 kor, ifj. Bányai István 4 kor, ifj. Öry János 2 kor, Szentessy János 10 kor, N. N. 4 kor, Pásztor Gyula 2 kor, Öri Mihály 4 kor, Kovács Sándor 2 kor, Horváth János 6 kor, Roncsik Lajos 6 kor, Kéky Sándor 2 kor, Kiss Lajos 2 kor, Gyarmathy István 4 kdr, Szabó István 2 kog, Hornyak Andrasné 1 kor, Szentpétery Ferencz 2 kor, Imre János 4 kor, Nagy Gábor 2 kor, Dr. Orbán József 9 kor, David Mihály 2 kor, Törő Imréné 2 kor, Jámbor János 6 kor, Bucsanyesz József (Budapest) 4 kor, Balla Mihály 2 kor, Stekly Adolf 2 kor, Romhányi István 1 kor, Oláh Károly 4 kor, Schiszler Dezső 1 kor, Ábrahám László 5 korona, Balassa Károly 10 korona, Ókrös Marton 4 kor, Harsányi János 2 kor, Komlóssy Mihály 2 kor, Szathmáry Mihály 2 kor, Kiss Imre 2 kor, Nagy Bálint 2 korona, Király Gyula 2 kor, Hauer Bertalan 10 kor, id. Kéki Sándor 4 kor, Németh András 4 kor, Borbély Ferencz 2 kor, Szabó Antal 4 kor, Kiss György 2 kor, Praiser Salamon 4 kor, Fábian Károly 2 kor, Möricz Ferencz 4 kor, Fazekas 60 fill, Kernáts Gyula 3 kor, N. N. 4 kor. A n. é. közönségnek a fenti számadásban kitüntetett becses pártfogásáért köszönetet mond a rendezőség.

* **Megszökött iparostanoncz.** A debreczeni rendőrséghez Eger város rendőrkapitányától körözvény érkezett. Sereg Bertalan, cipészstanoncz 1866 május hó 15-én megszökött gazdájától Egerből és a mai napig nem jelentkezett. E miatt most az egri rendőrség a megszökött fiu országot körözését elrendelte. Sereg Bertalan római katolikus vallású, 14 éves. Szeme kék, haja barna. Korához képest testileg fejlett.

Mulatságok.

* **A függetlenségi párt bálja.** Nem rég zajlott le a Bikában a függetlenségi kör pompás mulatsága, s ime február 24-ikére, farsang utolsó szombatjára ismét kilátásba van helyezve egy olyan mulatság, melynek hamisítatlan magyaros jellege, pompás sikere évek óta ismeretes közönségünk előtt.

Február 24-én lesz ugyanis a függetlenségi párt, a mi pártunk bálja.

A ki igazi magyar mulatságon akar részt venni, az készüljön e napra. Jó

kedv, vigasság fogja uralni e napon a Bika fényes disztermét, deli magyar ifjak és leányok fogják lejteni a magyar tánczok végtelen sorozatát.

A mulatságon ott lesz szeretve tisztelt képviselőnk, **Thaly Kálmán** is. Legyen tehát ott minden magyar ember, s legyen előtte emlékeztetés az a magyar mulatság, melyet a debreczeni szivvel lélekkel magyar függetlenségi párt rendez.

A **csizmadia árucarnok bálja.** Meghívó a debreczeni csizmadia árucarnok szövetkezet tagjai között alakult általános temetkezési egylet 10 éves fennállásának évfordulójára 1900 évi február hó 17-én, azaz szombaton a »Korona« disztermében, saját pénztára javára zártkörűt a n e z v i g a l m a t rendez, a rendezőbizottság tagjai. Kuruca Miklós, elnök. Szabó József, pénztárnok. Nagy Lajos, jegyző. Bihary Mihály Bányai Lajos Horváth Mihály Király Gyula Nagy János Nehéz József Nagy Lajos Nagy Ferencz Szabó József Szerencsy Eerecz Tóth Lajos Varga József. Belépti-díj tetszés szerint. Kezdeté este 7 órakor. Italokról a rendezőség, — az ételekről a vendéglős gondoskodik. Zenesz: Kiss Béla zenekara.

Mulatságok sorrendje:

Február 7-én. Máv. alisztek bálja a Bika szállóban.

Február 10. A veres-kereszt egyesület mulatsága a »Bika« szállóban.

Február 11-én A cipész ipartársulat tánczsal egybekötött társasvacsorája az »Arany Bika« disztermében.

Február 17. Az izr. nőegylet bálja a »Bika« szállóban.

Február 18. Iparos ifjak önképző egyesületének bálja a »Bika« szállóban.

Február 24-én A függetlenségi párt bálja a bika szállóában.

Március 3-án szombaton: A kereskedő ifjak táncmulatsága az Arany Bika szállóában disztermében.

Március 15-én az 1848/49-es honvédek bálja a Korona vendéglőben.

Törvénytörés.

§ **A ki tudtán kívül meguósül.** Marinovics Szilárd budapesti jogász két három évvel ezelőtt megismerkedett egy csinos fiatal özvegyvel, B i s z t r i á n Szabinával, — a kit el is jegyzett magának feleségül és mivel a menyasszony görög-keleti vallású volt, az eljegyzést Kosztics Simon görög-keleti lelkésznel jelentette be. (A görög-keletieknél az eljegyzés is oly nyilvános aktus, mint az esküvő.) Az eljegyzés után néhány hónappal a jegyesek összevesztek s többé nem is találkoztak. Két évvel ezelőtt Marinovics, a ki időközben vasuti hivatalnok lett Nagy-Kiskindán, megnősült, teljesen elfeledve ifjúkori jegyesét. Egykor egy levelet kapott Bisztrián Szabinától, a ki azzal fenvegette, hogy ha 1000 forintot nem küld neki, jelenti kettős házasságért.

Néhány héttel előbb tényleg följelentés érkezett az ügyészhez. Marinovics fölsietett Budapestre s meglepetve látta, hogy az anyakönyvbe az van bevezetve, hogy ő nőül vette Bisztrián Szabinát. A följelentés folytán vad alá is helyezték Marinovicsot, de védője megfölbébbzte a vad határozatot s a szegedi királyi ítélőabla, tekintettel arra, hogy Marinovics nem tudta, hogy házasságról van szó, az eljárást megszüntette. E beszűntető határozatot a királyi kuria is helybehagyta.

§ **A tápió-györgyei bűnpör.** A kecskemeti kir. ügyészség vadla a tudvalevőleg Fucsk Máriát, Goteschal Gyula volt menyasszonyát, saját beismerése alapján a büntetőtörvénykönyv 238. szakaszába ütköző öngyilkosságra való rábírás és öngyilkoságnál való megédke-

zés tényével terheli, a mire a büntető-törvénykönyv három évig terjedhető fogházbüntetést ír elő.

Emítésre méltó, hogy a királyi kuria már egy ilyen érdekes esetről alkalmazta ezt a paragrafust, elítélve egy embert csupán azért, mert egy krajczárt adott valakinek, hogy gyufát vehessen rajta és magát megmérgezze. A vádiratban, a melyet Fluck Marianak kézbesítettek s egy példányban védőjének, Sztélio Kornél budapesti ügyvédnek is megküldött a kecskeméti törvényszék, az új eljárás értelmében a terhelt részéről tehető kifogások meg mindig nem érkeztek be a vádtanácsához.

Hir szerint Fluck Mária nem is tesz kifogásokat és így a vádtanács elnöke legelőbb abban a helyzetben lesz, hogy az iratokat a főtárgyalás napjának kitűzése céljából áttekinti a főtárgyalás elnökehez. A büntetőben, mint a törvény által előírt büntetés legmagasabb fokát, alól van az ötévi szabadságvesztésen, nem az esküd szék, hanem a törvényszék mond ítéletet.

CSARNOK.

A két próba élet.

Írta: Kozma Andor.

Diodoros előkelő syrakusai ifju volt, a ki nagyon belekeveredett a filozófiába. — A syrakusai arany ifjuság közt kitért a divat, hogy Xenophanest, a kételkedő problémák közt vergődő rhapszodista bölcsészt, a ki Kolophonból száműzve ide vetődött, meg kell hallgatni, Hallgatta is tanításait minden jóra való syrakusai ifju. De tán egyre sem hatottak azok olyan mélyen, mint a nemes, romlatlan, jószándéku és csak 18 esztendő Diodorosra.

Diodoros estenkint, a családi beszélgetések idején, szinte kétségbe ejtette konzervatív apját, anyját az új tanokkal.

Dühöngött Demeros ellen. Ez a nagy tehetségű, de felületes epikus — úgy mondá megfontoltan az egész görög világot. Micsoda szemtelen és ledér babonákat hirdet! Istenekről beszél, akik épp olyan buja, nyegle, haszonleső, kalandos fickók és nemberek, a milyen a gyarló ember. Már pedig ilyen istenek nincsenek. S ha mégis vannak és valóban ilyenek — nem érdemesek az isten nevezetre. Csak egyetlenegy igazi isten lehetséges. És az nagy, felfoghatlan, emberi gyarlóságtól tiszta, mindenható.

— Ez a fiu atheista! — botránykozott az apja.

— Óh, hogy nincs Syrakusának törvénye, amely megtilolná az ilyen bűnös tanokat azon a gyalázatos Xenophanest! Így elbolondította a mi szegény, gyermekes fiunkat! Ez volt Diodoros anyjának kifakadása.

Diodoros a szülői sápirozások csak még makacsabb hivatottá tették Xenophanest. A mester az isteni filozófiáról épp ez időben tért át az emberire. Arra oktatta fiatal híveit, hogy az emberi élet legkövetesebb formáit kell bölcsészettileg keresni, noha ezek soha meg nem lelhetők.

Legutóbb ezt a problémát vetette fel: vajjon a házaselet biztosít-e a férfinak nagyobb boldogságot, avagy a holtig való legény élet?

A fiatal hallgatók temérdek vitában hánytorgatták a problémát a nagy Xenophanest előtt. De a kolophonai bölcs végül olyan ervekkel verte vissza mind a két álláspont szóharczosait, hogy méltán mondhatta: a probléma még nincs megoldva!

Diodorosnak ez roppantul ingerelte a hecsványát. Sokért nem adta volna, ha eferi vala, hogy a nagy Xenophanest az ő fejtegetése végén egyszer csak így kiált fel: Ifjam, te megoldottad ezt a problémát!

Messze elbolyongott a vidéken, — sok stádiumnyira a városból, folyvást a problémán törvén a fejet. Megígérte volt a mesternek és filozófáló ifju társainak, hogy 3 nap múlva visszajön s elmondja a megoldást, a melyet eddig kiokoskodik.

Mély töprengése közben az erdő sűrűjébe tévedt. Egyszerre valami zajra neszt föl. Szép szarvas tehenet pillantott meg, a melyik belegabalyodott egy vadász halába s azon dolgozott, hogy kiszabaduljon. A háló szalai már tagultak és szabadkoztak. Még egy perc — s a szarvasstehén szabad.

Ekkor Diodoros, hogy szíveséget tegyen ismeretlen embertársának, aki azt a vadászstehént vetette, odaugrott, erősen meghuzta a meglazult záró zsinórt s a végét odacsavarta a fahoz. A szarvasstehén meg volt fogva. Többé nem is próbalkozott kibujni, megadta magát sorsának.

A sűrűből egy felséges alaku vadász topant elő s bemutatta magát Diodorosnak.

— Zeus vagyok, a legfőbb isten; Kronos fia.

— Én meg Diodoros ifju filozófus Syrakusából. Örülök a szerencsének hogy láthatlak ámbar nem hiszek benned.

— Ez most divat nálatok de én nem veszem rossz neven. Különösen téled nem, a ki nagy szíveséget tettél nekem.

— Ugyan már! Egy szarvasstehénhez segítettél, ez az egész. Szót sém érdemel.

— Csak így ez a szarvasstehén voltaképp a legkívánatosabb Dyrád. Regen hajszolom, hogy az enyém legyen. De a feleségem, Hera szörnyen fel ekeny. Szarvasstehénre változtatta a kiciket s így én csak mint vadász juthattam hozzá. S még így is kimenek-zik halómból, ha te nem segítesz.

— Ah, már megint az a Homeros-féle ledér istenkedés! Ha tudtam volna, hozzá nem nyulok ehhez a zsinórhoz.

— Már ezen túl vagyunk, fiatal barátom Te megígértted Zeust s ez még sohasem volt halandónak halatlann. Kivanj télem, a mit akarsz — t teljesedoi fog.

— No, ha így van, segíts engem annak a problémának a megoldásához: a házaselet biztosít-e a férfinak nagyobb boldogságot, vagy a holtig való legény élet?

Zeus elgondolkozott. Végre így felelt: — Igazán, magam sem tudom. Ezt így elméletben nemis lehet eldöteni. A kérdést csak az oldhatná meg, aki már mind a kettőt végigpróbálta.

— Hát, ha tudod, tedd meg, hogy én holnaputánig végigpróbáljam mind a kettőt.

— Fő Isten létemre még ennyit se tudnék? I... Jó, két próba életet adok neked. Az egyiket leéled ma, a másikat holnap. Ha én úgy akarom, egy nap egy egész élet. Holnap én pedig visszaebredsz mostani valódra s emlékezni fogsz mind a két próba-életedre. Elődöntetted aztán, melyik a jobb s melyiket akarod a valóságban is még egyszer végigélni.

Zeus eltűnt a szarvasstehénnel a sűrűben, Diodoros pedig lelankadt a gyöpre.

Syrakusában érezte magát, elegáns, jó módu fiatal embernek. Szép leányok s azok mamái epedezve vetettek rá szemet. Ez jó! Hívtak folytonosan a lányas házakhoz. Ott szinte megették. De hiába. Volt esze, hogy lépén ne ragadjon. Vagyonából pompásan élt. Sok szerelmi kalandja volt kérés, sőt tisztességes nőkkel is. Óreg gazdasszonya kifogástalanul szolgálta ki s nem volt semmi gondja.

Egyszerre azonban az öreg gazdasszony meghalt s nem akadt méltó utódja. Folyvást váltakoztak a háznál a tolvajnál tolvajabb, kellemetlen nemberek, kik semmit sem tettek kedvére. A zajos mulatságokba belefáradt. A szerelmi kalandok kezdtek terhére lenni. Látta a tükrőben, hogy őszül. Köszvény kínozza. — Egyes egyedül fektűt napokig, hetekig, majd hónapokig is rideg agglegényi szállásán. Ha jelt adott, cselédek szaladtak be közömbös szolgálatkészességgel. Pedig ő valami szerető lényre, annak apolására, nyájas szavára epedt. Kinézett ablakán. Néhány ifjúkori barátját látta, a mint megbizva, egészségesen és nevetgélve vezetgették kellemes asszonyaikat s gyönyörű gyermekeiket. Irítottató irigység mardosta. Meg kellene házasodni!... De kit kap meg? Csak a ki a pénzéért jön hozzá. Ez nem kell! Elkésett, marad agglegény.

Folytonos unalomban, sivárságban, melankóliában morzsolódott le az idő. Már na-

gyon öreg volt, nagyon elhagyott s nagyon beteg. Meddig tart ez még? Ha még soká, úgy nem lehet kibírni. Örült mind, a ki idejében meg nem házasodik! Mi manónak szenvedje tovább az egyedülvalóság kínjait?... Ott, a fali szekrényben, van egy bizonyos ölé méreg. Oda vánszorgott. Hanem a lába az utolsó lépésnél nem bírta. Lerögyött. Tantalusi kinnal nézett hol a fali szekrényre, a melyet nem ért el, hol pedig az ágyra, hová nem tudott többé visszavánszorogni. Kiabált segítségért. Nem jött senki. Az egész cselédség megszökött, bizonyosan a bakhanájakra. — Nyomorultán vergődött a padlón, mint egy döglődő kutya. Egy pohár víz isteni volna s nincs aki adja. S belepett az ajtón a halál. A rém, az iszonyatos! És ez úgy kezdett vele játszani, mint macska az egerrel. Órákig tartott, míg nem irtalmasan hozzá lépett s csontkezevel jól összeszorította a nyakát. Sötét lett körülötte, érzi, hogy meghal.

És Diodoros felébredt az erdőben. Egy nap és egy próba élet elmúlt.

Jött a második. Megint lelankadt a fűre. Házaselet volt. Szerette csinos feleségét s mondhatatlanul győtrődött, mikor az remeges kínok és veszedelmek közt, évenként egy-egy, sőt két ízben két-két gyermekkel ajándékozta meg.

Soha sem keveredtek ki a gyereksírásból s a gyerekbetegségekből. Éjjelenként maga is meggyalogott a szobában egy-két stádiumnyit, ölében csitítgatva hol az egyik, hol a másik apróságot. S azon vette magát észre, hogy ő ki legényi olyan finoman élt meg vagyónkájából, a nagy családi kiadásokat nem győzi. Igen szegény lett s nagyon sokat kellett dolgoznia. Letett a drága közszeréplésről, hirtévről, mularságról, csak egyre robotolt. Szívesen tette: csak szerettei ne nékülözzenek es virrullanak! De azok még sem virultak. Hol az elernyedt, sápadtság asszonyért, hol egyik, hol másik gyerekért kellett szivgyőtrő aggodalmakat kiállania.

Mégis vagy neha, mikor éppen semmi baj sem volt, egy-egy napsugaras nyári regelen vagy tűzhely fényes téi estén, boldognak merete képzelni magát nyájas asszonya s kaczagó apróságai körében. Az ilyen ártatlan kicsapongásért sietett a sors miharabb az orára ütni.

A kis rövid derűre mindig hirtelen megjött valami nagy, tartós ború. Elérkezett az az idő is, a mit sohasem akart megérni: temetnie kellett olyanokat, kiket magánál sokkalta jobban szeretett.

Felesége nem volt már, de ami, egy-két gyermeke a sokból megmaradt, az felnőtt. Ő meg roskadt, tutyimutyi, piszkos vén ember volt már s napról-napra butább.

Egy leányánál huzta meg magát, valami hátulsó kamarában. Érezte, hogy nagyon terhére van a vejének s hogy a kis unokai kiket imádott, csufot üttek belőle. Hát ez az élet?.. Es kapta magát s ott a hátulsó kamarában egy ruhaszáritó kötelet szépen a nyakára burkolt, elrugta maga alól a számlót, s lógott. De veje még a halált sem engedte meg neki.

Belépett, összevénbolondgazemberezte s levágta a kötélről, hogy — azt mondta — várja be illendően természetes végét, úgy sincs az már messze. Aztán már vak volt és siket, s csak arra eszmélt olykor-olykor, hogy szidják, miért köpköd oly utálatosan. Végre sötétben, csöndesen fogta körül az öntudatlanság.

És Diodoros felébredt az erdőben. A második nap és a második próba-élet is elmúlt.

Zeus, a vadász ott állt felette s kérdezte:

— Nos, hát melyik élet tetszik?

— Egyik sem!

S Diodoros abban a perczben v lósággal halott volt.

Xenophanest és az ifju társak harmadnapon hiába várak, hogy ám halljuk a probléma megfejtését!... Pedig Diodoros előtt a probléma világos volt. De többé nem mondhatta el.

KÖZGAZDASÁG.

Meghívás a debreczeni kereskedelmi és iparkamara 1900. évi február hó 9-én azaz pénteken délután 3 és fél óraker, a kamara helyiségében tartandó közgyűlésére.

Tárgysorozat:

- I. Elnöki megnyitó.
- II. Titkári jelentés a kamara ügyforgalmáról.
- III. 7620/99. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata, a kamara 1900. évi költségvetésének jóváhagyása tárgyában.
- IV. 5806/99. Ugyanazon miniszter ur leirata a szobafestő és szobatapatázó iparosok munkakörének meghatározása iránt.
- V. 6691/99. Ugyanazon miniszter ur leirata az ipartörvény 175. §-a értelmében alkotandó ipartársaságok működésének hatályosabbá tétele iránt.
- VII. 529/1900. Ugyanazon miniszter ur leirata a Debreczenben tervezett állami ipari szakiskola létesítése ügyében.
- VIII. 548/1900. Ugyanazon miniszter ur leirata a mészáros és hentes ipar batáskörének szabályozása tárgyában.
- IX. 599/1900. Ugyanazon miniszter ur leirata, melylyel a tisztességtelen eljárásnak a kereskedelemben való megakadályozására vonatkozó intézkedésekre nézve kidolgozott tervezet véleményezés és javaslattétel végett a kamarának megküldetik.
- X. 612/1900. Ugyanazon miniszter ur leirata, a csomagokban árult czikkek mennyiség-tartalmanak helyes megállapítása iránt.
- XI. 6165/99. Ugyanazon miniszter ur leirata, az áru-részletügyről alkotott törvénytervezet véleményezése tárgyában.
- XII. 6404/1900. A debreczeni ipartestület beadványa, mely mellett a létesíteni tervezett ipartestületi betegsegélyző pénztár alapszabályait véleményezés végett beterjeszti, valamint ezzel kapcsolatos ügyek.
- XIII. 198/1900. A debreczeni magy. kir. pénzügyigazgatóság megkeresése, a debreczeni első takarékpénztártól illetéktelenül behajtott kamarai illetek visszaszerzése iránt.
- XIV. 655/1900. Az országos iparegyesület átirata az országos iparpártolási akció megindítása tárgyában. — Ezzel kapcsolatban dr. P o p p e r Mór kamarai levelező tag indítványa.
- XV. 608/1900. A budapesti kereskedő ifjak társulatának megkeresése, mely mellett a felmondási idő helyesebb szabályozása ügyében intézett felterjesztést pártolás végett megküldi.
- XVI. 6460/99. 7552/99. 38,39/1900. Több társ kamarának megkeresése különböző ügyekben intézett felterjesztések pártolása iránt.
- XVII. Netaláni indítványok.

Debreczen, 1900. febr. 3.

A kereskedelmi és iparkamara nevében:

Szabó Kálmán
elnök.

A vetések berendezése.

A régi nyomasos gazdálkodás azon hátránya, a mely egyrészt a talaj kimerülésében s elgyomosodásában, (? Szerk.) másrészt az egyoldalú gabonatermelésből származó károkból nyilvánul, a vetésváltón alapuló üzemszerű behozatalával megszűnt.

E vetésváltóban — mint ismeretes — a

különböző természetű növények a leváltoztatásabbak, de e mellett legmegfelelőbb sorrendben követik egymást, például úgy, hogy kalászosok után takarmány, kapás, vagy ipari növények, kapások után tavaszi- vagy őszi gabonafélék, s takarmány-, hüvelyes-, vagy őszi gabonafélék következnek.

Igen természetesen azonban, hogy a most említett sorrend nem tekintendő olyanoknak, a mely minden körülmények között minden viszonyokhoz feltétlenül alkalmazandó, hanem csak egy általános vezérelvnek, melyhez való alkalmazkodást a helyi viszonyok különbözősége módosíthatja.

A vetésváltók berendezésénél a főszűly mindenestre arra helyezendő, hogy a talajművelés a legokoszerűbe elvek mellett legyen foganatosítható, nevezetesen, hogy az őszi vetemények alá a föld kellő időben legyen elkészíthető, s hogy a korai tavaszi vetések őszi szántásokba kerüljenek. Hogy miért? az a következőkből kitűnik:

Minden őszi vetemény legalább is két szántást kíván, egy miat a korai tarlótörést s a középmező vetőszántást. A korai tarlótörést azért szükséges, mert ez a gyomirtás leghatalmasabb eszköze, ugyanis általa a gyommagok nagyrésze a csirázásra alkalmas helyzetbe kerül s ha a kicsirázás után több ízben erős fogasolást alkalmazunk, a fellépett gyomok nagyrésze elpusztul, a hátramaradók pedig a később adandó középmező szántásnak esnek áldozatul.

A középmező vetőszántás czélja tehát összefüggésben áll a korai tarlótöréssel de ezenkívül oda is irányul, hogy földünköt a fiatal csemeték gyökereinek terjeszkedésére alkalmassá tesszük.

Ha már most a növények egymásutáni elhelyezésénél a tarlótörés és vetőszántás most vázolt czéljait nem vesszük figyelembe, akkor a földet nem is lehet ugy előkészíteni, hogy jötermésre számíthassunk.

Ami pedig a másik kérdést, t. i. talajunknak tavaszi vetemények alá még az őszi folyamán való előkészítést illeti, ezt a következő okok teszik szükségessé. Ha mi őszi szántalajunkat mélyen megszántjuk, akkor ez által biztosítjuk a növényzet gyökereinek akadálytalan terjeszkedését s dusabb táplálkozását, de előmozdítjuk egyúttal a nyers tápanyagoknak felvehető tápanyaggá való előkészítését is, mert az őszi mély szántás által a föld nagyobb mértékben tétetvén ki a légköri behatásoknak, ez által az elmulás és korhadás folyamatainak lefolyása is fokoztatik, elősegítjük továbbá a talaj nedvességi viszonyainak javulását is, mert az őszi mély szántás gyorsabban és nagyobb mennyiségben fogadja magába a csapadékvizet s így annak gyors elfolyását és elpárologását is megakadályozza s végül lehetővé tesszük a tavaszi vetésnek idejkoráni végrehajtását is, mert az ősszel megszántott talajról a hólepel gyorsan letakaródván, az korábban megszikkad s így a vetés is korábban végezhető.

A korai vetés pedig mindig jó termést biztosít.

A talajművelés rendszerének helyes megállapításán kívül figyelembe veendő még a vetésváltó berendezésénél a trágyázási rendszer is s ennek megállapításánál azon elvből kell kiindulni, hogy közvetlen istálló trágyázásban azon növények részesüljenek, melyek a trágyázást nemcsak megtűrik, hanem határozottan meg is kívánják, ilyenek például a kapás és takarmánynövények, s a mennyiben istállótrágya nem állna elegendő mennyiségben rendelkezésükre, ugy a hiányt feltétlenül műtrágyával kell pótolni.

Arra is kell nézni a vetésváltó berendezésénél, hogy az egy forgóba feveendő s a kaszok száma ne legyen sok, mert az megnehezíti az áttekintést. Hazai viszonyaink között a negy usque tizenkét szakasszal bíró forgók a legalkalmasabbak. Teves azon hiedelem, hogy minden növénynek külön szakaszt kell adni.

Hasonló igényű és hasonló művelést feltételező növények egy szakaszban is elhelyezhetők pl. ily módon: 150 hold kapás és pedig 25 hold takarmányrépa, 25 hold tengeri mindkettő istállótrágya és műtrágyába 250 hold tavaszi és pedig 35 hold árpa, 15 hold zab 3. 50 hold takarmány és pedig 35 hold lóhere, mely még az árpával vettetőt el s 15 hold zabos búkköny. 4. 50 hold őszi gabona és pedig 30 hold buza és 20 hold rozs.

Ilyen beosztás mellett nemcsak azon előnyt élvezzük, hogy szakaszok számát nem kell kiterjeszteni, hanem azt is, hogy a forgón az egyes növények arányát a legkönnyebben módosíthatjuk, s hogy kezünk nincs nagyon megkötve.

Végül még azt kell megjegyezni, hogy minél kiegyenlítettőbb valamely gazdaság talaj és fekvési viszonya, annál kevesebb forgóra van szükség.

Budapesti gabonatözsde.

február 6.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilos	Ar 100 kg.		100 kilogramm ára
		frttól	frtig	
Bánsági	76	7.55	7.75	80
"	77	7.60	7.90	81
"	78	07.70	07.95	82
Tiszavidéki	79	07.70	70.05	—
"	76	7.45	7.60	80
"	77	7.50	7.65	81
Pestvidéki	78	07.65	07.80	82
"	79	07.70	07.95	—
"	79	7.30	7.50	80
Fehérmegyei	76	7.40	7.60	81
"	77	7.60	7.80	82
"	79	07.95	07.85	—
Bácskai	76	7.45	07.65	80
"	77	7.40	7.60	81
"	78	7.55	07.70	82
Északmag	79	7.90	07.85	—
"	78	7.50	7.75	80
"	79	0.45	7.80	81

	Min. hekt.-ben	Arkilogram	
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.25	6.35
" másodrendű	uj —	6.10	6.15
Árpa takarmánynak	x 60—62	5.65	6.70
" égetni való	— 62—64	5.45	5.55
" serfőzdei	— 64—66	6.	0.00
Zab	uj 39—41	5.35	5.45
Tengeri bánsági	uj —	4.60	4.85
" más nemű	x —	0.00	0.00
Repce bánsági	uj —	11.50	12.50
Köles	x —	5.30	5.80

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. február 6. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli 40—41 kr. Közép p. 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat közép (páronként 251—320 kg. 42—43 kr. Fialat könnyű páronként 250 kg. sulyban 41 $\frac{1}{2}$ —42 krig. Szerbiai: Nehéz p. 260 kg. sulyban 41 $\frac{1}{2}$ —42 krig.

Sertés létszám: 1900. évi febr. hó 4 napján volt készlet 17022 darab, febr 5 felhajtott — drb, 1900 febr. 5-én elszállított 343 db. 6-ára maradt 16679 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

Foulard-selyem-ruha

8 frt 40 krtól

feljebb! — 14 méter — póstabér és vámmentesen. Minták kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes »Henneberg-selyem« blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

HENNEBERG G., SELYEMGYÁROS, ZÜRICHBEN.

Cs. és kir. udvari szállító.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomású galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos iverk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.